

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2014/340

BETREFT: Verplichte deelname aan een studiereis. Mededeling van de bijdrageregeling

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 23 januari 2014

1.2. Verzoekers

[A] ouder van een leerling

1.3. Betrokken school

- School: [X].

- Schoolbestuur: [Y].

1.4. CZB

Bij e-mail van 23 januari 2014 stelt verzoekster een vraag. Als bijlage voegt zij een document van 16 oktober 2013 i.v.m. de schoolreis en haar brief aan de directie van 11 november 2013.

Bij e-mail van 23 januari meldt het secretariaat de ontvangst van de vraag en nodigt haar uit voor de zitting van de Commissie (met mededeling van plaats, datum en uur).

Bij e-mail van 23 januari wordt de directie in kennis gesteld van de vraag, van de mogelijkheid om een repliek op de vraag te geven en van de datum van de zitting. Tevens wordt gevraagd om alle documenten die op de vraag betrekking hebben, te bezorgen.

Bij e-mail van 31 januari 2014 bezorgt de directie een repliek op de vraag (met als bijlage een lijst van de deelnemende leerlingen en de factuur van 22 oktober 2013).

Bij e-mail van 3 februari 2014 wordt het antwoord van de directie aan verzoekster bezorgd waarop verzoekster bij e-mail van 6 februari reageert. Die reactie wordt bij e-mail van 6 februari 2014 aan de directie bezorgd.

Bij e-mail van respectievelijk 10 en 13 februari 2014 vraagt het secretariaat aan de directie de bijdrageregeling te willen bezorgen en of die bij het begin van het schooljaar aan de ouders werd bezorgd. De directie antwoordt hierop bij e-mail van 13 en 14 februari.

2. INHOUD van de VRAAG

Verzoekster stelt dat zij de directie vooraf op de hoogte gesteld heeft van het feit dat haar dochter niet aan de reis zou deelnemen. Het relaas van haar contacten heeft zij weergegeven

in de aan de directie gerichte aangetekende brief van 11 november 2013. Daaruit blijkt dat zij voor het versturen van die brief met personeelsleden in discussie is gegaan over het feit dat haar dochter niet aan de reis naar Londen zou deelnemen. Op die brief heeft de directie niet ontkennend, zelfs helemaal niet, gereageerd zodat zij ervan uitging dat de directie met de inhoud van de brief akkoord ging en zij dan ook verbaasd was toen haar de rekening toch werd gepresenteerd.

Verzoekster stelt in die brief ook dat zij de eerste dag na het ontvangen van de brief over de reis naar Londen, brief die als datum 16 oktober 2013 draagt, ten aanzien van de directie telefonisch haar bezorgdheid i.v.m. het toezicht heeft geuit en de directie gevraagd heeft of haar dochter op school verwacht werd op de dagen dat de klas zich in Londen bevindt, vraag waarop de directie bevestigend heeft geantwoord.

De directie blijft volhouden dat verzoekster onrechtmatig gehandeld heeft en dat zij de rekening moet betalen.

Verzoekster vindt dat de school niet volgens de wetgeving gehandeld heeft, omdat de schoolreis niet vooraf vermeld werd in het schoolreglement. Zij vindt het ook niet terecht dat er niet altijd toezicht is op de kinderen tijdens de uitstappen (de school dekt zich zelfs vooraf in door dit te vermelden in de brochure, zie bijlage). Verzoekster vindt dat, gezien zij als ouder de eindverantwoordelijkheid heeft en alleen voor eventuele gevolgen opdraait, de school haar mening daarover dient te respecteren.

De vraag van verzoekster is dan of zij die rekening moet betalen. Zij vraagt ook of de commissie bv. een onderzoek kan instellen om te zien wanneer de school precies geboekt heeft.

Repliek van verzoekster op het verweer.

Verzoekster reageert op het feit dat zij het voorschot voor de reis naar Londen (zijnde 110 euro) op 12 november 2013 heeft betaald. Zij stelt dat het om een vergissing gaat en dat zij de intentie had de factuur van 22 oktober 2013 te betalen doch met aftrek van het voorschot voor de reis. In plaats van het bedrag voor de reis af te trekken heeft zij bij vergissing de reis betaald en de overige posten niet. Dat zij de bedoeling had het voorschot voor de reis niet te betalen blijkt uit de melding op het rekeninguittreksel 'zonder voorschot Londen' dat zij bijvoegt. Verzoekster schrijft die vergissing toe aan haar chronische ziekte. Haar brief aan de directie waarin zij meedeelde dat haar dochter niet naar Londen zou meegaan, dateert van 11 november 2013 en werd aangetekend verstuurd op 12 november. Aan de directeur en personeelsleden van de school is in de week vóór 11 november herhaaldelijk meegedeeld dat haar dochter niet zou meegaan.

Verzoekster stelt ook dat haar chronische ziekte de oorzaak was van het niet aanwezig zijn op de infoavond maar dat dat op zich geen probleem vormt omdat de oudercontacten na afspraak altijd op een ander tijdstip kunnen plaatsvinden. Verzoekster heeft daar geen gebruik van gemaakt omdat er toch een info-kaft naar huis meegegeven wordt. Verzoekster merkt nog op dat de mededeling voor de reis naar Londen niet in de kaft was opgenomen.

Verzoekster vindt het ongepast dat de directie verwijst naar de emotionele toestand van haar dochter. Zij ziet daarin de bedoeling van de directie om verzoekster in een slecht daglicht te plaatsen. Zij stelt dat de toestand van haar dochter niets met de reis te maken heeft en dat de enige reden waarom haar dochter niet mocht deelnemen aan de reis was dat er volgens haar

onvoldoende toezicht zou zijn zoals duidelijk bleek in eerdere uitstappen ditzelfde schooljaar én de opmerking in de brochure over de schoolreis dat ‘we niet iedereen in het oog kunnen houden.’

3. VERWEER van VERWERENDE PARTIJ

De directie meldt vooreerst dat verzoekster op 12 november 2013 het voorschot voor de reis naar Londen (110 euro) heeft betaald en dat ze wel een deel van de factuur (68,12 euro) niet betaald heeft maar dat handelt niet over de reis. Hij voegt een kopie van de factuur en het betalingsbewijs. Hij geeft ook de deelnemerslijst van de reisorganisatie door waarop de dochter van verzoekster voorkomt (nr. 94).

De directie stelt dat Londen een verplichte studiereis voor de leerlingen van het vierde jaar is. Deze uitstap wordt op schooldagen georganiseerd en de voorbereiding ervan gebeurt tijdens de lessen.

De motivatie voor deze uitstap en alles wat eraan vooraf gaat en erop volgt, kadert in het realiseren van de eindtermen. Met dit project worden niet enkel cognitieve doelstellingen bereikt maar de leerlingen worden ook heel wat kansen geboden om zich te oefenen in noodzakelijke sociale vaardigheden en attitudevorming. De jongeren leren elkaar bovendien op een andere manier kennen dan in de klassencontext wat de sfeer nadien, zowel in de klas als daarbuiten, enorm positief beïnvloedt en dit zowel tussen de leerlingen onderling als tussen leerlingen en leraars.

De verantwoordelijke lerarengroep bereidt deze tweedaagse intensief voor, dit alles in samenspraak met de directie. Afspraken en regels worden na grondig overleg gezamenlijk vastgelegd en nadien met de leerlingen besproken. Het welbevinden en de veiligheid van alle leerlingen staat vanzelfsprekend centraal. Net als vele andere scholen, kent de school reeds een lange traditie in het organiseren van korte studiereizen en kan dus op heel wat ervaring en know (how) terugvallen. De klassenleraren kennen hun leerlingen goed en voelen zich tijdens dit soort uitstappen niet enkel leraar maar vooral ook begeleider en verantwoordelijke.

Ouders en leerlingen zijn lang vooraf op de hoogte van de data en de prijs van deze uitstap. Een mondelinge toelichting krijgen de ouders al tijdens de infoavond half september. Half oktober is er dan de concretere schriftelijke informatie in een brief aan de ouders.

Alhoewel er erg op aangedrongen wordt dat alle ouders half september naar de kennismakingsavond komen, zijn er steeds ouders die zich niet inschrijven waardoor zij de eerste mondelinge informatie en vooral ook de kans om extra inlichtingen te vragen of kritische bedenkingen te uiten, missen.

Ouders die hun dochter/zoon inschrijven, verklaren zich akkoord met het schoolreglement (http://sui.campussintursula.be/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=157).

Daarin staat het volgende onder 2.1 *Je bent aanwezig (zie ook 3.3):*

‘Klassendagen, studie-uitstappen, projecten met scholen in binnen- en of buitenland (...) en alle andere lesverlengende activiteiten op schooldagen worden als normale schooldagen

beschouwd. Deze activiteiten geven je een kans om je verder te ontwikkelen en zijn dus verplicht’.

Onder 3.3.1 staat het volgende vermeld:

‘Behalve als je gewettigd afwezig bent, neem je vanaf 1 september tot en met 30 juni deel aan alle lessen en activiteiten van het leerjaar waarin je bent ingeschreven. Ook buitenschoolse activiteiten worden als normale schooldagen beschouwd. Ze geven je de kans om je te verrijken en verder te ontwikkelen. Indien je om een ernstige reden niet aan één van deze activiteiten kan deelnemen, dan bespreken je ouders dit vooraf met de directeur en moeten ze dit schriftelijk motiveren’.

Wat de onkosten betreft, staat in het schoolreglement onder het punt 3.6 *financiën*, meer bepaald onder 3.6.2 het volgende:

‘Omdat ook de buitenschoolse activiteiten verplicht zijn en omdat de reiskosten vooraf berekend worden over alle leerlingen van de deelnemende klas(sen), kan een probleem ontstaan door de onverwachte afwezigheid van één of meer leerlingen. De kostenverhoging kan noch door de aanwezige leerlingen, noch door de school gedragen worden. Daarom moet de directeur uiterlijk op de dag voor de uitstap schriftelijk op de hoogte gebracht zijn van je afwezigheid. Als dat niet gebeurt is, deelt de afwezige in de reiskosten (...). Uiteraard moet je voor dergelijke afwezigheid een medisch attest bezorgen, tenzij anders werd afgesproken met de directeur’.

Op de vraag van verzoekster om haar dochter niet te laten deelnemen aan de studiereis, is de school niet ingegaan omdat er geen afdoende redenen gegeven werden om haar deze kans te ontnemen. Integendeel, gezien het gedrag van de dochter in de klas, was de school van oordeel dat het voor dit meisje deugddoend zou zijn om van deze groepsuitstap ervaring te kunnen genieten en ze te kunnen delen met haar klasgenoten en klassenleraar. Het zou haar vast en zeker geholpen hebben om haar sociale vaardigheden aan te scherpen en zich beter in haar vel te voelen. De school maakte en maakt zich immers zorgen over haar welbevinden en heeft deze bezorgdheid, na akkoord van verzoekster, ook geuit aan de medewerkers van het CLB op 12 november.

Het secretariaat heeft op 10 februari 2014 aan de directie gevraagd om de lijst met de financiële bijdragen die van de leerling of zijn ouders kunnen gevraagd worden, te bezorgen. De directie bezorgt op 13 februari een lijst van kosten die gebaseerd is op kosten van het afgelopen schooljaar (2012-2013).

Hij bezorgt tevens de brochure van de reis naar Londen en merkt op dat de ouders een document moeten ondertekenen waarbij ze ermee instemmen de leerlingen ’s middags vrij te laten eten. De ouders kunnen dit dus weigeren.

Op 13 februari 2014 vraagt het secretariaat aan de directie wanneer het onkostenformulier aan de ouders werd bezorgd; meer specifiek wordt gevraagd of het onkostenformulier samen met het schoolreglement bij het begin van het schooljaar aan de ouders werd bezorgd.

De directie antwoordt op 14 februari dat bij de inschrijving op school steeds de bundel met onkosten van het afgelopen jaar voor alle studierichtingen in het inschrijvingslokaal beschikbaar is. Reeds in het voorgaande jaar ingeschreven leerlingen krijgen bij het

uitreiken van het rapport een inschrijvingsformulier via de klassenleraar dat ze op school na het oudercontact kunnen achterlaten in een lokaal waar de informatie van het inschrijvingslokaal aanwezig is (studiebeurs, schoolrekening ...).

Op het infomoment van het nieuw schooljaar van 17 september 2013 krijgen de ouders eerst een algemene toelichting over de school. Nadien is er een gesprek met de klassenleraar van de leerlingen en wordt de onkostenlijst van het jaar met de ouders overlopen. Ouders die niet aanwezig kunnen zijn krijgen de kans om een gesprek aan te vragen met de school.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1. Datum en uur: 18 februari 2014 om 11.30 uur.

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

4.3. Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter.

Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Voor verzoekende partij: /

Voor verwerende partij: /

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld betreffende bevoegdheid en advies.

5. ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de

ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* *Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

* *Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, § 1, van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997;

2°

3°

...

Art. V.26. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

* *Codex Secundair Onderwijs*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

Art. 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

§ 1bis. Het school- of centrubestuur informeert de betrokken personen over het school- of centrumreglement voorafgaand aan de inschrijving van de leerling en bij elke wijziging.

Daarbij moeten volgende principes in acht worden genomen :

1° voorafgaand aan een inschrijving wordt het school- of centrumreglement schriftelijk of via elektronische drager aangeboden en verklaren de betrokken personen zich er schriftelijk mee akkoord;

2° bij elke wijziging van het school- of centrumreglement informeert het school- of centrubestuur de betrokken personen schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en de betrokken personen geven opnieuw schriftelijk akkoord. Indien de betrokken personen zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van de

leerling een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar;

3° het school- of centrubestuur vraagt de betrokken personen of ze een papieren versie van het school- of centrumreglement wensen te ontvangen;

4° een wijziging van het school- of centrumreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar, tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§ 1ter. ..

§ 2. Het school- of centrumreglement bestaat ten minste uit het studie-, het orde- en het tuchtreglement.

§ 3

Art. 112.

§ 1. Het school- of centrumreglement bevat de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies, waaronder alleszins :

1° het studietoelaat van de school of het centrum;

2° de lesspreiding tezamen met de vakantie- en verlofregeling;

3° het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen;

4° in voorkomend geval :

a) de bijdrageregeling en de afwijkingen hierop;

...

** Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse onderwijsraad.*

Art. 21.

De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over :

1° het opstellen of wijzigen van volgende regelingen

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

c) het schoolwerkplan;

d) het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het CLB;

2° elk ontwerp van beslissing inzake

a) de jaarplanning van extra muros-activiteiten en parascolaire activiteiten;

...

Art. 22.

Dit overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van inrichtende macht en schoolraad. Het overleg leidt tot een akkoord of niet-akkoord tussen de inrichtende macht en de schoolraad.

Een akkoord wordt uitgevoerd door de inrichtende macht.

In geval van niet-akkoord neemt de inrichtende macht een eindbeslissing.

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.3. Advies

5.3.1. *Verplichte deelname aan een studiereis*

De Commissie wijst er op dat deelname aan een buitenlandse studiereis in principe een verplicht onderdeel kan uitmaken van het onderwijsaanbod waar de ouders zich bij de ondertekening van het schoolreglement akkoord mee verklaren. Niet deelnemen kan dan enkel wanneer daar een geldig motief voor wordt gegeven dat door het schoolbestuur aanvaard wordt.

De Commissie stelt vast dat het schoolreglement vermeldt dat studiedagen en buitenschoolse activiteiten en alle andere lesvervangende activiteiten op schooldagen verplicht zijn, dat wie meent een ernstige reden te hebben om aan een van deze activiteiten niet te moeten deelnemen, dit vooraf met de directeur bespreekt en dat zonder zijn voorafgaand akkoord de leerling zijn deel van de kosten moet betalen (tenzij bij een onvoorziene toegelaten afwezigheid).

Verzoekster voert aan dat de enige reden waarom haar dochter niet mocht deelnemen aan de reis was dat er volgens haar onvoldoende toezicht zou zijn, zoals duidelijk bleek bij eerdere uitstappen ditzelfde schooljaar en uit de opmerking in de brochure over de schoolreis dat ‘we niet iedereen in het oog kunnen houden.’ De Commissie stelt vast, met de gegevens waarover zij beschikt, dat de verwijzing naar eerdere uitstappen met beweerd onvoldoende toezicht door verzoekster niet wordt onderbouwd. Aan een opmerking in de afsprakennota over de onmogelijkheid om iedereen in het oog te houden geeft zij naar het oordeel van de Commissie ook een overtrokken interpretatie. Het volledige nummer in de afsprakennota luidt als volgt: “Ga zeker niet met vreemden mee en neem niets aan. Wij kunnen toch niet steeds iedereen in het oog houden. Bij problemen verwittig je een leerkracht.” De Commissie leest dit niet als een bekentenis van onmacht of een gebrek aan verantwoordelijkheidszin, maar integendeel als een pedagogisch verantwoord beroep op de eigen verantwoordelijkheid van elke leerling. De directie merkt nog op dat de ouders hun akkoord moeten geven om de leerlingen vrij te laten eten wat betekent dat ouders hun akkoord kunnen weigeren. De Commissie ziet niet dat de verzoekster voor de niet deelname een inhoudelijk deugdelijk motief heeft voorgelegd.

Verzoekster roept ook een procedurebezwaar in dat de reis en de kostprijs daarvan haar niet tijdig zijn meegedeeld. Dat moet apart worden onderzocht.

5.3.2. *Kosteloosheid en ouderbijdragen. Algemeen.*

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden

gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof¹ in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

5.3.3. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

5.3.3.1. Algemeen.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

¹ Thans het Grondwettelijk Hof.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

5.3.3.2. Toepassing. Het ter beschikking zijn van het schoolreglement en de bijdrageregeling.

Verzoekster stelt dat de directie haar niet tijdig heeft geïnformeerd over de reis naar Londen noch over de kostprijs van die reis.

Hoe de school over het schoolreglement en de bijdrageregeling naar de ouders toe heeft gecommuniceerd, werd maar duidelijk nadat het secretariaat aan de directie gerichte vragen heeft gesteld. Uit het antwoord blijkt dat op het oudercontact op het einde van het vorig schooljaar als indicatie de bijdrageregeling van schooljaar 2012-2013 in een lokaal ter inzage lag. Op de infosessie voor de ouders van 17 september 2013 werd per klas met de ouders de onkostenlijst van het jaar overlopen. Verzoekster kon daar om gezondheidsredenen niet aanwezig zijn. Volgens verzoekster krijgen de ouders hoe dan ook een info-pakket maar volgens haar, hierin niet door de directie tegengesproken, was de mededeling over de reis naar Londen niet opgenomen in het pakket dat zij ontvangen heeft.

De Commissie gaat uit van het feit dat de bijdrageregeling een onderdeel is van het schoolreglement (ook wanneer die als zelfstandig document wordt opgemaakt) (art. 112, §1, 4° Codex Secundair Onderwijs) en wijst er op dat de decreetgever de voorwaarden voor het meedelen en afdwingbaar maken van wijzigingen aan het schoolreglement recent heeft aangescherpt (art. 111, §1bis, 2° en 4° Codex Secundair Onderwijs). Daaruit blijkt dat de ouders voor de aanvang van het schooljaar op de hoogte moeten zijn van de verplichtingen die ze op zich nemen. Dit geldt ook voor verplichte deelname aan studiereizen en de kostprijs daarvan.

De Commissie oordeelt dat volgens de gegevens die haar ter beschikking staan, de bijdrageregeling niet actief en tijdig, dit is van bij de aanvang van het schooljaar, aan de betrokken ouder werd gecommuniceerd. Het eigenlijke schoolreglement bevat in algemene termen de verplichting om deel te nemen aan buitenlandse studiereizen die verplichtend geprogrammeerd worden. De Commissie meent dat de directie niet heeft aangetoond dat de bijdrageregeling waarin concreet de verplichte deelname aan een uitstap naar Londen en de kostprijs daarvan voorkomt, bij het begin van het schooljaar ook aan de verzoekster werd meegedeeld.

5.3.4. De Commissie komt tot volgend advies:

De Commissie wijst op de regelgeving die inhoudt dat de school het schoolreglement en de bijdrageregeling als onderdeel daarvan vóór de start van het schooljaar beschikbaar stelt zodat ouders met kennis van zaken over de al dan niet (her)inschrijving kunnen beslissen.

De Commissie meent dat de directie niet heeft aangetoond dat de bijdrageregeling waarin concreet de verplichte deelname aan een uitstap naar Londen en de kostprijs daarvan voorkomt, bij het begin van het schooljaar ook aan de verzoekster werd meegedeeld.

De Commissie is van oordeel dat, nu de leerlinge ook effectief niet aan de uitstap heeft deelgenomen, de school in deze omstandigheden geen goede rechtsgrond heeft om toch betaling van de kostprijs voor de uitstap te vragen.

Zij wijst er wel nog op dat zij, uitgaande van de haar voorgelegde gegevens, niet kan instemmen met de inhoudelijke argumenten waarom verzoekster haar dochter niet heeft laten deelnemen aan de reis.

Brussel, 18 februari 2014

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter